

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 22. decembra 2010*

Vo veci C-208/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof (Rakúsko) z 18. mája 2009 a doručený Súdnemu dvoru 10. júna 2009, ktorý súvisí s konaním:

Ilonka Sayn-Wittgenstein

proti

Landeshauptmann von Wien,

* Jazyk konania: nemčina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues, sudcovia A. Rosas (spravodajca), U. Lõhmus, A. Ó Caoimh a P. Lindh,

generálna advokátka: E. Sharpston,
tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. júna 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- I. Sayn-Wittgenstein, v zastúpení: J. Rieck, Rechtsanwalt,
- rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer a E. Handl-Petz, splnomocnené zástupkyne,
- česká vláda, v zastúpení: D. Hadroušek, splnomocnený zástupca,
- nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma, J. Möller a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Russo, avvocato dello Stato,
- litovská vláda, v zastúpení: R. Mackevičienė a V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, splnomocnené zástupkyne,
- slovenská vláda, v zastúpení: B. Ricziová, splnomocnená zástupkyňa,
- Európska komisia, v zastúpení: D. Maidani a S. Grünheid, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 14. októbra 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 21 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi I. Sayn-Wittgenstein, rakúskou štátnou príslušníčkou s trvalým pobytom v Nemecku, a Landeshauptmann von Wien (predseda vlády spolkovej krajiny Viedeň) z dôvodu jeho rozhodnutia týkajúceho sa opravy zápisu priezviska Fürstin von Sayn-Wittgenstein získaného v Nemecku

osvojením nemeckým štátnym príslušníkom v matrike, s cieľom nahradiť ho priezviskom Sayn-Wittgenstein.

Právny rámec

Rakúske právo

Zákon o zrušení šľachtických titulov a vykonávacie ustanovenia

- 3 Zákon o zrušení šľachtictva, rytierskych rádov a dámskych rádov a určitých titulov a hodností (Gesetz über die Aufhebung des Adels, der weltlichen Ritter- und Damenorden und gewisser Titel und Würden) z 3. apríla 1919 (StGBI. 211/1919) v znení uplatniteľnom vo veci samej (StGBI. 1/1920, ďalej len „zákon o zrušení šľachtictva“) má právnu silu ústavného zákona podľa článku 149 ods. 1 spolkového ústavného zákona (Bundes-Verfassungsgesetz).

- 4 § 1 zákona o zrušení šľachtictva stanovuje:

„Zrušuje sa šľachtictvo, jeho vonkajšie čestné výhody, ako aj tituly a hodnosti udeľené len na účely vyznamenania, ktoré nesúvisia s úradným postavením, profesijnými, vedeckými alebo umeleckými danosťami a s tým spojené čestné výhody rakúskych štátnych príslušníkov.“

5 § 4 tohto zákona stanovuje:

„Rozhodnutie, pokiaľ ide o tituly a hodnosti, ktoré sa majú považovať za zakázané podľa § 1, patrí do pôsobnosti štátneho tajomníka pre vnútorné záležitosti a verejné vzdelávanie.“

6 Vykonávacie predpisy prijaté štátnym úradom pre vnútorné záležitosti a verejné vzdelávanie a štátnym úradom pre spravodlivosť po dohode s dotknutými štátnymi orgánmi, týkajúce sa zrušenia šľachtických titulov, ako aj určitých titulov a hodností (Vollzugsanweisung des Staatsamtes für Inneres und Unterricht und des Staatsamtes für Justiz, im Einvernehmen mit den beteiligten Staatsämtern, über die Aufhebung des Adels und gewisser Titel und Würden) z 18. apríla 1919 (StGBI. 237/1919) vo svojom § 1 stanovujú:

„Zrušuje sa šľachtictvo, jeho vonkajšie čestné výhody, ako aj tituly a hodnosti udeľené len na účely vyznamenania, ktoré nesúvisia s úradným postavením, profesijnými, vedeckými alebo umeleckými danosťami a s tým spojené čestné výhody, pričom toto zrušenie sa vzťahuje na všetkých rakúskych štátnych príslušníkov bez ohľadu na to, či tieto výhody získali vo svojej krajine alebo v zahraničí.“

7 § 2 týchto vykonávacích predpisov stanovuje:

„§ 1 [zákona o zrušení šľachtictva] ruší:

1. právo na používanie šľachtického predikátu ‚von‘,

...

4. právo na používanie titulov označujúcich šľachtické postavenie, ako napríklad rytier („Ritter“), barón („Freiherr“), gróf („Graf“) a knieža („Fürst“), čestného titulu vojvoda („Herzog“), ako aj iných príslušných tuzemských a zahraničných označení stavu...

...“

- 8 § 5 uvedených vykonávacích predpisov stanovuje rôzne sankcie v prípade nedodržania tohto zákazu.

Predpisy medzinárodného súkromného práva

- 9 § 9 ods. 1 prvá veta spolkového zákona o medzinárodnom práve súkromnom (Bundesgesetz über das internationale Privatrecht) z 15. júna 1978 (BGBl. 304/1978) v znení uplatniteľnom vo veci samej (BGBl. I 58/2004) stanovuje, že osobný štatút fyzickej osoby určuje právo štátu, ktorého je táto osoba štátnym príslušníkom.
- 10 Podľa § 13 ods. 1 tohto zákona sa meno osoby riadi pravidlami upravujúcimi jej osobný štatút bez ohľadu na to, na základe akého titulu bolo meno získané.
- 11 § 26 uvedeného zákona stanovuje, že podmienky pre osvojenie sa posudzujú podľa zákona upravujúceho osobný štatút každého osvojiteľa a osvojeného, zatiaľ čo jeho účinky sa v prípade osvojenia jednou osobou posudzujú podľa osobného štatútu osvojiteľa. Podľa pripomienok predložených Rakúskou republikou a autorov, ktorých cituje, takto upravené účinky patria výlučne do rodinného práva a netýkajú sa určenia mena osvojeného, ktoré ostáva upravené v § 13 ods. 1 uvedeného spolkového zákona o medzinárodnom práve súkromnom.

Predpisy občianskeho práva

- ¹² § 183 ods. 1 rakúskeho občianskeho zákonníka (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch) v znení uplatniteľnom vo veci samej (BGBl. 25/1995) stanovuje:

„Ak si osvojované dieťa osvojí iba jedna osoba a väzby vyplývajúce z rodinného práva s iným rodičom zaniknú v súlade s § 182 ods. 2 druhou vetou, dostane toto dieťa priezvisko osvojiteľa...“

Zákon o matrikách

- ¹³ § 15 zákona o matrikách (Personenstandsgesetz, BGBl. 60/1983) stanovuje povinnosť opraviť úradný záznam, ak bol nesprávny v čase zápisu.

Nemecké právo

Predpisy týkajúce sa zrušenia šľachtictva

- ¹⁴ Článok 109 Ústavy Nemeckej ríše (Verfassung des Deutschen Reichs) prijatej 11. augusta 1919 vo Weimare zrušil najmä všetky výhody spojené s narodením alebo postavením a stanovil, že šľachtické tituly sa naďalej považujú len za časť priezviska a nemožno ich znovu udeliť.

- ¹⁵ Podľa článku 123 ods. 1 Základného zákona (Grundgesetz) toto ustanovenie stále platí ako bežný spolkový zákon (rozsudky Bundesverwaltungsgericht z 11. marca 1966 a 11. decembra 1996).

Predpisy medzinárodného práva súkromného

- ¹⁶ § 10 ods. 1 zákona vykonávajúceho občiansky zákonník (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch, ďalej len „EGBGB“) stanovuje:

„Meno osoby upravuje zákon štátu, ktorého je táto osoba štátnym príslušníkom.“

- ¹⁷ § 22 ods. 1 a 2 EGBGB stanovuje, že osvojenie a jeho účinky na právne vzťahy medzi dotknutými osobami, ktoré patria do rodinného práva, sú upravené zákonom štátu, ktorého štátnu príslušnosť má osvojiteľ.

- ¹⁸ V rozhodnutí vnútroštátneho súdu je však uvedené, že nemecká vláda potvrdila, že účinky osvojenia, pokiaľ ide o určenie mena, sa posudzujú podľa práva štátu, ktorého štátnym príslušníkom je osvojené dieťa, v súlade s § 10 ods. 1 EGBGB. Nemecké medzinárodné právo súkromné stanovuje, že štátna príslušnosť je hraničným ukazovateľom na určenie zákona, ktorý sa uplatňuje v prípade určenia priezviska.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 19 Žalobkyňa vo veci samej sa narodila vo Viedni (Rakúsko) v roku 1944 a je rakúskou občiankou.
- 20 Kreisgericht Worbis (Nemecko) vo svojom uznesení zo 14. októbra 1991 podľa § 1752 a § 1767 nemeckého občianskeho zákonníka (Bürgerliches Gesetzbuch) rozhodol o osvojení žalobkyne vo veci samej pánom Lotharom Fürstom von Sayn-Wittgenstein. Je nesporné, že osvojenie nemalo vplyv na štátnu príslušnosť žalobkyne vo veci samej.
- 21 Žalobkyňa vo veci samej žila v čase svojho osvojenia v Nemecku a žije tam aj naďalej. Vnútroštátny súd neuvádza, v akom postavení žalobkyňa vo veci samej žije v Nemecku. Počas pojednávania však zástupca žalobkyne vo veci samej uviedol, že žalobkyňa vykonáva zárobkovú činnosť hlavne v Nemecku, ale tiež mimo tohto štátu, v oblasti prestížnych nehnuteľností. Pri predaji zámkov a vidieckych sídiel pôsobí hlavne pod menom Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein.
- 22 Kreisgericht Worbis doplnujúcim uznesením z 24. januára 1992 spresnil, že po osvojení dostala žalobkyňa vo veci samej ako rodné meno priezvisko svojho adoptívneho otca v podobe „Fürstin von Sayn-Wittgenstein“, ktoré bude používať ako svoje priezvisko.
- 23 Rakúske úrady zapísali toto priezvisko do rakúskej matriky.

- 24 V rámci odpovedí na otázky položené Súdny dvorom v súvislosti s pojednávaním a na pojednávaní sa ukázalo, že žalobkyni vo veci samej bol vydaný vodičský preukaz na meno Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein a v Nemecku pod týmto menom založila spoločnosť. Okrem toho jej bola v roku 2001 minimálne raz predĺžená platnosť rakúskeho cestovného pasu vydaného na meno Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein a rakúske konzulárne úrady v Nemecku jej na toto meno vystavili dve osvedčenia o štátnej príslušnosti.
- 25 Dňa 27. novembra 2003 Verfassungsgerichtshof (Ústavný súd) (Rakúsko) vydal rozsudok vo veci, ktorá sa týkala podobného prípadu ako vo veci samej. Po zhrnutí rakúskeho právneho stavu rozhodol, že zákon o zrušení šľachtictva, ktorý má právnu silu ústavného zákona a ktorý v tomto smere vykonáva zásadu rovnosti, bráni tomu, aby rakúsky občan získal priezvisko obsahujúce predchádzajúci šľachtický titul na základe osvojenia nemeckým občanom, ktorý oprávnene používa tento šľachtický titul ako súčasť svojho mena. Rakúski občania podľa zákona o zrušení šľachtictva nemajú právo používať šľachtický titul, a to ani zahraničného pôvodu. Týmto rozsudkom bola okrem toho potvrdená skoršia judikatúra, podľa ktorej, na rozdiel od nemeckého práva, rakúske právo nepripúšťa, aby boli priezviská vytvorené odlišným spôsobom pre mužov a ženy.
- 26 V nadväznosti na tento rozsudok dospel Landeshauptmann von Wien k záveru, že rodný list žalobkyne vo veci samej bol po osvojení nesprávny. Listom z 5. apríla 2007 s odkazom na tento rozsudok informoval žalobkyňu vo veci samej o svojom úmysle opraviť priezvisko uvedené v matrike na „Sayn-Wittgenstein“.
- 27 Napriek výhradám vzneseným žalobkyňou vo veci samej, ktorá uvádzala najmä právo založené na práve Únie cestovať v členských štátoch bez potreby zmeniť meno, Landeshauptmann von Wien rozhodnutím z 24. augusta 2007 rozhodol, že

priezvisko žalobkyne vo veci samej sa má do matriky zapísať v opravenej podobe ako „Sayn-Wittgenstein“.

- 28 Keďže rozhodnutím z 31. marca 2008 bol jej správny opravný prostriedok proti to-
muto rozhodnutiu zamietnutý, žalobkyňa vo veci samej sa domáhala zrušenia tohto
rozhodnutia na Verwaltungsgerichtshof.
- 29 Pred týmto súdom žalobkyňa uplatňuje hlavne svoje práva na voľný pohyb a slobodné
poskytovanie služieb zaručené Zmluvami.
- 30 Podľa žalobkyne vo veci samej neuznanie účinkov osvojenia, pokiaľ ide o právo upra-
vujúce meno, je prekážkou voľného pohybu osôb, keďže tieto osoby by v rôznych
členských štátoch museli mať rozdielne priezviská. V súvislosti s verejným poriadkom
sa domnieva, že členské štáty sú navzájom povinné obmedziť uplatnenie verejného
poriadku na najnutnejšie a najvýnimočnejšie prípady a inak musia čo najviac dôvero-
vať rozhodnutiam iných členských štátov a uznávať ich. Podmienkou pre uplatnenie
verejného poriadku je aj silná väzba, ktorú iba samotné občianstvo nevytvára.
- 31 Žalobkyňa vo veci samej okrem iného uvádza, že zmena priezviska Fürstin von Sayn-
-Wittgenstein, ktoré používala nepretržite pätnásť rokov, predstavuje zásah do prá-
va na rešpektovanie rodinného života zaručeného článkom 8 Európskeho dohovoru
o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950.
Tento zásah do práva je síce zákonom, v predmetnom prípade rakúskym zákonom

o matrikách, povolený, ide tu však o zásah do práva nadobudnutého v dobrej viere, do ktorého sa nesmie zasahovať, ak to nie je osobitne nevyhnutné.

- 32 Landeshauptmann von Wien žiada, aby Verwaltungsgerichtshof žalobu zamietol. Konkrétne tvrdí, že v predmetnej veci neexistuje žiadna okolnosť, ktorá by viedla k porušeniu práva voľného pohybu podľa článku 21 ZFEÚ a k závažným komplikáciám pre žalobkyňu vo veci samej, aké sú opísané v rozsudku zo 14. októbra 2008, Grunkin-Paul (C-353/06, Zb. s. I-7639). Nie je jej uložená povinnosť používať iné meno, ale má sa iba odstrániť šľachtický prvok „Fürstin von“ z priezviska Sayn-Wittgenstein, ktoré ostane nezmenené. Hoci oprava v matrike môže spôsobiť žalobkyni vo veci samej ťažkosti v profesijnom alebo súkromnom živote, nemožno im pripisovať taký význam, ktorý by odôvodňoval neuplatnenie zákona o zrušení šľachtictva, ktorý má právnu silu ústavného zákona, vznikol v období vytvorenia Rakúskej republiky a v tejto súvislosti uskutočnil zásadu rovnosti zaobchádzania. Pokiaľ by to tak nebolo, došlo by k závažnému porušeniu základných hodnôt, na ktorých spočíva rakúsky právny poriadok.
- 33 Napokon Landeshauptmann von Wien tvrdí, že podľa nemeckých kolíznych noriem sa má meno osoby určiť podľa práva štátu, ktorého štátnym príslušníkom je táto osoba. Pri správnom uplatnení zákona by teda Kreisgericht Worbis mal dospieť k záveru, že meno žalobkyne vo veci samej by malo byť určené podľa rakúskeho zákona. Keďže tvar „Fürstin von Sayn-Wittgenstein“ nie je v rakúskom práve povolený, jeho pridelenie žalobkyni vo veci samej je nesprávne aj podľa nemeckého práva.
- 34 Verwaltungsgerichtshof sa domnieva, že žalobkyňa vo veci samej, rakúska štátna príslušníčka s trvalým pobytom v Nemecku, sa v zásade môže odvolávať na článok 21 ZFEÚ. Uviedol, že vzhľadom na to, že Súdny dvor v už citovanom rozsudku Grunkin a Paul nerozhodoval o otázkach týkajúcich sa verejného poriadku, keď spresnil, že obmedzenie voľného pohybu môže byť odôvodnené len vtedy, ak sa zakladá na

objektívnych dôvodoch a je primerané legitímnemu cieľu, ktorý sleduje, kladie si otázku, či v predmetnej veci môže byť obmedzenie voľného pohybu vyplývajúce zo zmeny priezviska žalobkyne vo veci samej odôvodnené vzhľadom na zákaz, s právnou silou ústavného zákona, šľachtických titulov v rozsahu, v akom rakúskym občanom zakazuje používanie takýchto titulov aj vtedy, ak by tieto tituly vychádzali z nemeckeho práva.

- 35 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Je ustanovenie, podľa ktorého príslušné orgány členského štátu môžu odmietnuť uznať priezvisko (dospelého) osvojeného dieťaťa, ktoré mu bolo dané v inom členskom štáte, pokiaľ toto priezvisko obsahuje šľachtický titul, ktorý je v tomto prvom členskom štáte zakázaný (dokonca na úrovni ústavného zákona tohto štátu), v rozpore s článkom [21 ZFEÚ]?“

O otázke

- 36 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 21 ZFEÚ vykladať tak, že bráni tomu, aby mohli orgány členského štátu za takých okolností, akými sú okolnosti vo veci samej, odmietnuť uznať všetky zložky priezviska štátneho príslušníka tohto štátu, ktoré bolo v druhom členskom štáte, v ktorom má uvedený štátny príslušník bydlisko, určené pri jeho osvojení v dospelosti štátnym príslušníkom

druhého členského štátu, ak toto priezvisko obsahuje šľachtický titul, ktorý nie je v prvom členskom štáte na základe jeho ústavného práva prípustný.

Úvodné pripomienky o uplatniteľných ustanoveniach práva Únie

- 37 Na úvod treba konštatovať, že situácia žalobkyne vo veci samej patrí do vecnej pôsobnosti práva Únie.
- 38 Aj keď pravidlá upravujúce priezvisko osoby a používanie šľachtických titulov patria pri súčasnej podobe práva Únie do právomoci členských štátov, tieto štáty musia pri jej vykonávaní dodržiavať právo Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok Grunkin a Paul, už citovaný, bod 16).
- 39 Je nesporné, že žalobkyňa vo veci samej je štátnou príslušníčkou členského štátu a ako občianka Únie vykonala svoje právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území iného členského štátu. Môže sa teda odvolávať na slobody, ktoré článok 21 ZFEÚ priznáva každému občanovi Únie.
- 40 Okrem toho bolo na pojednávaní uvedené, že žalobkyňa vo veci samej vykonáva v Nemecku zárobkovú činnosť spočívajúcu v poskytovaní služieb príjmom v jednom alebo viacerých iných členských štátoch. Môže sa teda v zásade odvolávať tiež na slobody priznané článkom 56 ZFEÚ.

- 41 V predmetnej veci platí, že vnútroštátny súd sa pýta Súdneho dvora na výklad článku 21 ZFEÚ v súvislosti s už citovaným rozsudkom Grunkin a Paul a neuznaním priezviska určeného v jednom členskom štáte druhým členským štátom bez ohľadu na to, či dotknutá osoba vykonáva hospodársku činnosť alebo nie. V tejto súvislosti treba poznamenať, že vnútroštátny súd nepovažuje za potrebné uviesť v akom postavení sa žalobkyňa vo veci samej zdržiava v Nemecku. Svojou otázkou chce v podstate zistiť, či dôvody ústavného poriadku môžu oprávňovať členský štát na to, aby neuznal všetky zložky priezviska, ktoré jeden z jeho štátnych príslušníkov získal v inom členskom štáte a nie to, či neuznanie priezviska oprávnené nadobudnutého v inom členskom štáte predstavuje prekážku slobodného poskytovania služieb zaručeného článkom 56 ZFEÚ.
- 42 S ohľadom na článok 21 ZFEÚ treba teda preskúmať, či orgány členského štátu mohli odmietnuť uznať všetky zložky priezviska štátneho príslušníka tohto štátu získaného osvojením v inom členskom štáte, v ktorom má uvedený štátny príslušník bydlisko.

O existencii obmedzenia slobody pohybu a pobytu občanov Únie

Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

- 43 Žalobkyňa vo veci samej tvrdí, že skutočnosť, že podľa rakúskych právnych predpisov zakazujúcich šľachtické tituly neboli uznané šľachtické zložky priezviska oprávnené nadobudnutého v Nemecku na základe súdneho rozhodnutia, proti ktorému nemožno podať opravný prostriedok a je teda v nemeckom právnom poriadku právne

záväzné, vedie k tomu, že v osobných dokladoch, ktoré jej budú vydané v Rakúsku, sa bude jej meno líšiť od mena, ktoré má používať v Nemecku. Z už citovaného rozsudku Grunkin a Paul však podľa nej vyplýva, že skutočnosť, že členský štát neuzná priezvisko získané v inom členskom štáte a dotknutá osoba je nútená v týchto dvoch členských štátoch používať rozdielne priezviská, poškodzuje právo každého občana Únie slobodne sa pohybovať priznané článkom 21 ods. 1 ZFEÚ.

44 Vlády, ktoré Súdnemu dvoru predložili pripomienky sa naopak domnievajú, že nedochádza k poškodeniu práva voľného pohybu žalobkyne vo veci samej.

45 Podľa rakúskej a nemeckej vlády sa, po prvé, situácia, ktorá viedla k sporu vo veci samej, líši od situácie osoby, ktorá vykonala svoje právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území iného členského štátu a je nútená mať v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, iné meno, ako je meno určené a zaregistrované v členskom štáte narodenia a bydliska a ktorá je v už citovanom rozsudku kvalifikovaná ako prekážka. Keďže žalobkyňa vo veci samej je rakúskou štátnou príslušníčkou narodenou v Rakúsku, môže svoju totožnosť preukázať len na základe dokladov a dokumentov vydaných rakúskymi orgánmi. V nemeckej matričnej knihe nie je žiaden záznam týkajúci sa žalobkyne vo veci samej, takže nemôže existovať rozdiel pokiaľ ide o tvar, v akom je jej priezvisko zapísané v matričných knihách v Nemecku a Rakúsku.

46 Po druhé, skutočnosť, že v členskom štáte podľa vnútroštátneho práva upravujúceho tvorbu mien v tomto štáte šľachtický titul nemôže tvoriť neoddeliteľnú súčasť priezviska, nespôsobuje štátnemu príslušníkovi členského štátu komplikácie, pokiaľ ide o zabezpečenie slobody pohybu. Žiadna z ťažkostí uvedených v rámci sporu, ktorý viedol k už citovanému rozsudku Grunkin a Paul, v predmetnej veci neprichádza do

úvahy. Najmä oprava mena zapísaného v rakúskej matrike nevyvoláva konkrétnu pochybnosť o totožnosti žalobkyne vo veci samej.

- ⁴⁷ Podľa rakúskej vlády, hoci je na základe rakúskeho práva odstránený šľachtický titul „Fürst“ a šľachtický predikát „von“, hlavné individualizačné zložky priezviska ostávajú zachované. Podľa tejto vlády, ak žalobkyňa vo veci samej používa v Nemecku meno Fürstin von Sayn-Wittgenstein v bežnom živote a predloží preukaz totožnosti znejúci na meno Sayn-Wittgenstein, nemecké orgány ju budú môcť vždy s istotou identifikovať a spoznať, o to viac, že medzi Nemeckom a Rakúskom neexistuje jazyková bariéra.
- ⁴⁸ Česká vláda sa domnieva, že nedochádza k porušeniu článku 21 ZFEÚ, ak orgány jedného členského štátu neuznajú časť priezviska, ktoré bolo povolené v druhom členskom štáte, na základe takej právnej úpravy, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej. Funkcia titulov sa podstatne líši od funkcie priezviska. Zatiaľ čo meno má identifikovať svojho nositeľa, titul má priznať osobe určité spoločenské postavenie. Rozhodnutie, či prizná konkrétnej osobe určité postavenie, patrí do výlučnej pôsobnosti každého členského štátu.
- ⁴⁹ Talianska vláda sa domnieva, že v spore vo veci samej pravdepodobne neexistuje žiadna z ťažkostí uvedených v už citovanom rozsudku Grunkin a Paul ako prípadné nepriaznivé dôsledky vyplývajúce rozdielu v priezviskách tej istej osoby priznaných v rôznych členských štátoch. Otázkou teda nie je rozdiel v priezviskách, ale skôr prítomnosť či neprítomnosť šľachtického titulu dopĺňujúceho priezvisko. Tento titul uvádza určité spoločenské postavenie a líši sa od priezviska, ktoré samotné skutočne identifikuje osobu. Bez ohľadu na to, či šľachtický titul bude alebo nebude uvedený,

neexistuje žiadny dôvod vzniku pochybností o identite osoby alebo o autenticite dokumentov, ktoré sa jej týkajú.

- 50 Slovenská vláda uvádza, že podľa pravidiel rakúskeho a nemeckého medzinárodného práva súkromného, meno osoby upravuje zákon štátu, ktorého je táto osoba štátnym príslušníkom. Z medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnou stranou je Spolková republika Nemecko, vyplýva, že krstné meno a priezvisko sú v zásade upravené právom štátu, ktorého je osoba štátnym príslušníkom a že zmluvný štát nemôže zmeniť priezviská štátnych príslušníkov iného zmluvného štátu, ak tieto osoby nie sú zároveň jeho štátnymi príslušníkmi.
- 51 Európska komisia sa domnieva, že 21 ZFEÚ v zásade bráni neuznaniu prvkov vytvárajúcich meno, ktoré boli oprávnené nadobudnúť v inom členskom štáte ako je členský štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom. Skutočnosť, že občan Únie, ktorý uplatnil svoje právo slobodne sa pohybovať, nemôže v členskom štáte pôvodu používať priezvisko, ktoré získal na základe osvojenia v inom členskom štáte, je v zásade nezlučiteľná so základným postavením štátnych príslušníkov členských štátov, ktoré vytvára občianstvo Únie. Nemožno však vylúčiť, že osobitné dôvody môžu odôvodniť obmedzenie voľného pohybu osôb v takom prípade, aký je predmetom sporu vo veci samej.

Odpoveď Súdneho dvora

- 52 Na úvod je potrebné uviesť, že meno osoby je základným prvkom jej identity a súkromného života, ktorých ochrana je zaručená článkom 7 Charty základných práv Európskej únie, ako aj článkom 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Hoci to článok 8 tohto dohovoru výslovne neuvádza, meno osoby sa

týka osobného a rodinného života tejto osoby ako prostriedok osobnej identifikácie a väzby na rodinu (pozri tiež ESLP, rozsudky Burghartz proti Švajčiarsku z 22. februára 1994, séria A č. 280-B, s. 28, § 24, a Stjerna proti Fínsku z 25. novembra 1994, séria A č. 299-B, s. 60, § 37).

- 53 Vnútroštátna právna úprava, ktorá niektorých štátnych príslušníkov znevýhodňuje len z toho dôvodu, že uplatnili svoje právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území iného členského štátu, predstavuje obmedzenie slobôd, ktoré sú v článku 21 ods. 1 ZFEÚ priznané každému občanovi Únie (pozri najmä rozsudky Grunkin a Paul, už citovaný, bod 21; zo 4. decembra 2008, Zablocka-Weyhermüller, C-221/07, Zb. s. I-9029, bod 35, ako aj z 23. apríla 2009, Rüffler, C-544/07, Zb. s. I-3389, bod 73).
- 54 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že skutočnosť, že dotknutá osoba, ktorá uplatnila svoje právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území iného členského štátu, je nútená mať v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, iné meno, ako je meno určené a zaregistrované v členskom štáte narodenia a bydliska, môže byť prekážkou výkonu práva slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, ktoré je zakotvené v článku 21 ZFEÚ (rozsudok Grunkin a Paul, už citovaný, body 21 a 22).
- 55 V rozsudku z 2. októbra 2003, Garcia Avello (C-148/02, Zb. s. I-11613) bolo rozhodnuté, že právna úprava členského štátu, na základe ktorej má osoba povinnosť mať v rôznych členských štátoch rozdielne priezviská, je v rozpore s článkom 12 ES a 17 ES. V tomto kontexte Súdny dvor v súvislosti s deťmi, ktoré majú štátnu príslušnosť dvoch členských štátov konštatoval, že rozdiel v priezvisku môže dotknutým osobám priniesť vážne komplikácie tak profesionálneho, ako aj súkromného charakteru vyplývajúce okrem iného z ťažkostí pri využívaní právnych účinkov diplomov alebo dokumentov v členskom štáte, ktorého sú tieto deti štátnymi príslušníkmi, vystavených na priezvisko uznané v inom členskom štáte, ktorého sú tiež štátnymi príslušníkmi. Dotknutá osoba môže mať tiež ťažkosti v súvislosti s vystavením potvrdení, osvedčení

a diplomov, z ktorých možno jasne konštatovať rozdiel v súvislosti s jej priezviskom. Táto skutočnosť môže vyvolať pochybnosti o identite tejto osoby, ako aj o autenticite predložených dokumentov alebo o pravdivosti informácií, ktoré sú v nich uvedené (pozri v tomto zmysle rozsudok Garcia Avello, už citovaný, bod 36).

56 Súdny dvor v bode 24 už citovaného rozsudku Grunkin a Paul rozhodol, že takéto vážne komplikácie môžu nastať rovnakým spôsobom v situácii, keď dotknuté dieťa má štátnu príslušnosť jedného členského štátu, ale tento členský štát pôvodu odmietne uznať priezvisko, ktoré dieťa získalo v štáte narodenia a bydliska.

57 Rakúska a nemecká vláda tvrdí, že spor vo veci samej sa líši od sporu, v ktorom bol vydaný už citovaný rozsudok Grunkin a Paul, lebo spor uvedený ako posledný sa týkal odmietnutia uznať v členskom štáte meno v tvare, ktorý bol riadne zapísaný matričnými orgánmi v registroch iného členského štátu na základe právomoci, ktorá bola týmto orgánom zverená. Situácia, ktorá viedla k sporu v uvedenej veci, vyplývala zo skutočnosti, v štáte narodenia a bydliska súviselo určenie mena s miestom bydliska, zatiaľ čo v štáte, ktorého štátnu príslušnosť mala dotknutá osoba, súviselo so štátnou príslušnosťou. Naopak podľa rakúskej a nemeckej vlády je hmotným právom uplatniteľným vo veci samej určeným tak podľa rakúskych, ako a nemeckých kolíznych pravidiel, výlučne rakúske právo.

58 Podľa týchto vlád teda Kreisgericht Wobis nemal právomoc ani podľa nemeckého, ani podľa rakúskeho práva, určiť priezvisko žalobkyne vo veci samej tak, ako to urobil, keďže priezvisko, ktoré uviedol, bolo z dvoch hľadísk, a síce začlenenia šľachtického titulu a častice „von“, ako aj použitia ženského tvaru, v rozpore s rakúskym právom.

Na rozdiel od sporu, v ktorom bol vydaný už citovaný rozsudok Grunkin a Paul, rôzne vnútroštátne orgány nevykonali zápisy rozdielnych priezvisk do matričných kníh. Z tohto dôvodu sa opravený zápis v Rakúsku netýkal riadne priznaného priezviska v inom členskom štáte, ale chybné udeleného priezviska, najskôr zo strany Kreisgericht Worbis, potom rakúskymi matričnými úradmi.

59 Okrem toho viaceré vlády, ktoré predložili pripomienky Súdnemu dvoru, tvrdia, že žalobkyni vo veci samej nehrozia žiadne nepríjemnosti v prípade opravy jej priezviska v rakúskej matričnej knihe. Nebude povinná používať iné priezviská v rôznych členských štátoch, keďže zápis opravený v tejto matričnej knihe bude odteraz za každých okolností záväzný. Takisto ostane nezmenený ústredný prvok, identifikátor, jej priezviska, Sayn-Wittgenstein, a z tohto dôvodu bude vylúčená akákoľvek zámena, pokiaľ ide o jej totožnosť, keďže bol odstránený len neurčujúci doplnok „Fürstin von“.

60 V tejto súvislosti treba najprv konštatovať, že na základe údajov uvedených v spise sa meno žalobkyne vo veci samej nachádza len v jednej matričnej knihe, a síce rakúskej, a že len rakúske orgány jej môžu vydať úradné dokumenty, akými sú pas alebo osvedčenie o štátnej príslušnosti, takže zmena zapísaného priezviska nespôsobí vznik žiadneho konfliktu s matrikou vedenou v inom členskom štáte alebo s úradnými dokumentmi vydanými iným členským štátom.

61 Ďalej treba uviesť, že množstvo úkonov každodenného života, tak vo verejnej, ako v súkromnej sfére, vyžaduje dôkaz totožnosti, ktorý je bežne poskytovaný vo forme cestovného pasu. Vzhľadom na to, že žalobkyňa vo veci samej má len rakúsku štátnu príslušnosť, patrí vyhotovenie uvedeného dokumentu do výlučnej právomoci rakúskych orgánov.

- 62 Na pojednávaní však bolo uvedené, že žalobkyni vo veci samej bol v priebehu pätnástich rokov, ktoré uplynuli medzi prvým zápisom jej priezviska ako „Fürstin von Sayn-Wittgenstein“ v Rakúsku a rozhodnutím o jeho oprave na Sayn-Wittgenstein, rakúskymi konzulárnymi orgánmi v Nemecku vydaný cestovný pas na meno Fürstin von Sayn-Wittgenstein. Navyše, podľa údajov uvedených v spise, bol žalobkyni vo veci samej vydaný v Nemecku nemecký vodičský preukaz a má tu spoločnosť zapísanú v obchodnom registri pod obchodným menom Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein.
- 63 Ako uviedla generálna advokátka v bode 44 svojich návrhov, je pravdepodobné, že žalobkyňa vo veci samej bola zapísaná nemeckými orgánmi ako zahraničný rezident a bola zaregistrovaná nemeckými orgánmi sociálneho zabezpečenia na účely zdravotného a dôchodkového poistenia. Okrem tohto výskytu jej priezviska v úradných spisoch si určite v priebehu pätnástich rokov, ktoré uplynuli medzi prvým zápisom jej priezviska ako „Fürstin von Sayn-Wittgenstein“ v Rakúsku a rozhodnutím o jeho oprave na „Sayn-Wittgenstein“, otvorila v Nemecku bankové účty a uzavrela zmluvy, ktoré stále trvajú, napríklad poistné zmluvy. Žila tak dlhodobo v členskom štáte pod určitým menom, ktoré zanechalo veľký počet formálnych stôp, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére.
- 64 Napokon, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého oprava priezviska žalobkyne vo veci samej nespôsobí komplikácie pri preukazovaní jej totožnosti, keďže nebude uznaný len jej šľachtický titul „Fürstin von“, je nutné zohľadniť skutočnosť, že podľa nemeckého práva nie je slovné spojenie „Fürstin von“ považované za šľachtický titul, ale za časť priezviska oprávnené nadobudnutého v členskom štáte bydliska.
- 65 Preto je priezvisko Fürstin von Sayn-Wittgenstein považované v Nemecku za jediné priezvisko zložené z viacerých častí. Rovnako ako v spore, v ktorom bol vydaný

už citovaný rozsudok Grunkin a Paul, kde bolo priezvisko Grunkin-Paul odlišné od priezviska Grunkin a Paul, nie sú ani priezviská Fürstin von Sayn-Wittgenstein a Sayn-Wittgenstein vo veci samej rovnaké.

- ⁶⁶ Z rozdielu medzi dvoma priezviskami, ktoré sa vzťahujú na tú istú osobu, teda môžu vzniknúť nejasnosti a komplikácie.
- ⁶⁷ Pre žalobkyňu vo veci samej tak skutočnosť, že musí zmeniť všetky formálne stopy priezviska Fürstin von Sayn-Wittgenstein zanechané vo verejnej aj súkromnej sfére, lebo úradné doklady totožnosti ju teraz označujú iným priezviskom, predstavuje „vážne komplikácie“ v zmysle už citovaného rozsudku Grunkin a Paul. Hoci po zmene budú všetky budúce rozpory odstránené, je možné, že žalobkyňa vo veci samej má a bude musieť predkladať doklady vydané alebo vyhotovené pred zmenou, v ktorých je uvedené iné priezvisko, než je uvedené v jej nových dokladoch totožnosti.
- ⁶⁸ V dôsledku toho žalobkyňa vo veci samej, ktorá bude mať cestovný pas na meno Sayn-Wittgenstein, bude vždy, keď bude musieť predložiť dôkaz svojej totožnosti alebo svojho priezviska v Nemecku, vystavená nebezpečenstvu, že bude musieť vyvrátiť podozrenie z nepravdivého uvedenia mena vyplývajúce z rozdielu medzi na jednej strane opraveným priezviskom uvedeným v jej rakúskych dokladoch totožnosti, a priezviskom, ktoré používala pätnásť rokov v bežnom živote, ktoré bolo v Rakúsku uznávané až do dotknutej opravy a ktoré je uvedené v dokladoch, ktoré jej boli vydané v Nemecku, napríklad v jej vodičskom preukaze.
- ⁶⁹ Súdny dvor už konštatoval, že kedykoľvek meno použité v konkrétnej situácii nezodpovedá menu uvedenému v dokumentoch predložených ako dôkaz o totožnosti osoby, alebo keď meno uvedené v dvoch dokumentoch predložených súčasne nie je rovnaké, môže takýto rozdiel v priezvisku vyvolať pochybnosti o totožnosti tejto osoby,

ako aj o autenticite predložených dokumentov alebo o pravdivosti informácií, ktoré sú v nich uvedené (rozsudok Grunkin a Paul, už citovaný, bod 28).

- 70 Aj keď takéto riziko nemôže byť rovnako závažné, ako značné ťažkosti, ktoré možno očakávať v prípade dotknutého dieťaťa v spore, v ktorom bol vydaný rozsudok Grunkin a Paul, konkrétne riziko za takých okolností, akými sú okolnosti vo veci samej, teda že z dôvodu rozdielu v priezvisku bude nutné rozptýliť pochybnosti, pokiaľ ide o jej vlastnú totožnosť, predstavuje okolnosť, ktorá bráni výkonu práva vyplývajúceho z článku 21 ZFEÚ.
- 71 Preto skutočnosť, že orgány členského štátu odmietli uznať všetky prvky priezviska štátneho príslušníka tohto štátu, ktoré bolo určené v druhom členskom štáte, v ktorom má uvedený štátny príslušník bydlisko a ktoré bolo pätnásť rokov zapísané v matricke prvého členského štátu, predstavuje obmedzenie slobôd, ktoré článok 21 ZFEÚ priznáva každému občanovi Únie.

O existencii odôvodnenia obmedzenia slobody pohybu a pobytu občanov Únie

Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

- 72 Podľa žalobkyne vo veci samej uplatnenie verejného poriadku predpokladá vždy existenciu dostatočne silnej väzby s dotknutým členským štátom. V prípade žalobkyne vo veci samej však dostatočne silná väzba s dotknutým členským štátom chýba, keďže táto má od svojho osvojenia bydlisko v Nemecku.

- 73 Rakúska, česká, talianska a slovenská vláda tvrdia, že v prípade, že sa Súdny dvor bude domnievať, že odmietnutie uznať niektoré prvky priezviska na základe zákona o zrušení šľachtických titulov predstavuje prekážku voľného pohybu občanov Únie, takáto prekážka je odôvodnená objektívnymi dôvodmi a je primeraná sledovanému cieľu.
- 74 Rakúska vláda najmä tvrdí, že ustanovenia dotknuté vo veci samej sú určené na ochranu ústavnej identity Rakúskej republiky. Zákon o zrušení šľachtictva, hoci nie je prvkom republikánskej zásady, hlavnej zásady spolkového ústavného zákona, predstavuje zásadné rozhodnutie v prospech formálnej rovnosti všetkých občanov pred zákonom, pričom žiaden rakúsky občan sa nesmie odlišovať doplnkami k menu vo forme šľachtických predikátov, titulov alebo hodností, ktorých jedinou funkciou je odlišiť svojho nositeľa a ktoré nemajú žiaden vzťah k jeho profesii alebo vzdelaniu.
- 75 Podľa rakúskej vlády sú teda prípadné obmedzenia slobody pohybu, ktoré by pre rakúskych občanov vyplývali z uplatnenia ustanovení dotknutých vo veci samej, odôvodnené s ohľadom na dejiny a základné hodnoty Rakúskej republiky. Uvedené ustanovenia okrem toho neobmedzujú výkon slobody pohybu nad rámec toho, čo je nevyhnutné na účely dosiahnutia daného cieľa.
- 76 Rakúska vláda tiež tvrdí, že by došlo k zásahu do verejného poriadku v Rakúsku, ak by malo byť uznané priezvisko žalobkyne vo veci samej, ktoré sa zhoduje s priezviskom osvojiteľa v ženskom tvare, určenému v Nemecku uznesením Kreisgericht Worbis z 24. januára 1992. Takéto uznanie by bolo nezlučiteľné so základnými hodnotami rakúskeho právneho poriadku, najmä so zásadou rovnosti, zakotvenou v článku 7 spolkového ústavného zákona a vykonanou zákonom o zrušení šľachtictva.

- 77 Česká vláda uvádza, že aj keď rozdiely konštatované v práve členských štátov, pokiaľ ide o mená osôb, môžu podľa judikatúry Súdneho dvora viesť k porušeniu ZFEÚ, nemusí to tak byť v dvoch prípadoch, a síce keď meno obsahuje šľachtický titul, ktorý dotyčná osoba nemôže používať v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, a keď meno zahŕňa označenie, ktoré je v inom členskom štáte v rozpore s verejným poriadkom.
- 78 Talianska a slovenská vláda sa domnievajú, že ak bude konštatované obmedzenie slobody pohybu, takéto obmedzenie zodpovedá legitímnemu cieľu, ktorý spočíva v rešpektovaní ústavnej normy, ktorá vyjadruje zásadu verejného poriadku, ktorá má v republikánskom zriadení základnú hodnotu. Skutočnosť, že nie je možné zapísať priezvisko, ak nebudú odstránené jeho šľachtické prvky, je založená na objektívnych okolnostiach a je primeraná sledovanému cieľu, lebo je to jediné možné opatrenie na dosiahnutie takéhoto cieľa.
- 79 Litovská vláda sa v rovnakom zmysle domnieva, že ak je nutné chrániť také základné ústavné hodnoty štátu, akými sú, pokiaľ ide o Litovskú republiku, najmä národný jazyk, alebo, pokiaľ ide o Rakúsku republiku, základné hodnoty právneho poriadku alebo štátneho zriadenia, dotknutý členský štát musí mať možnosť sám prijať rozhodnutie, ktoré je najvhodnejšie, pokiaľ ide o priezvisko osoby a v niektorých prípadoch upraviť meno priznané iným štátom.
- 80 Komisia uvádza, že meno Fürstin von Sayn-Wittgenstein bolo legálne nadobudnuté v Nemecku, aj keď k jeho získaniu došlo omylom. Navyše toto meno už uznali rakúske orgány, hoci k tomu tiež došlo omylom. Vzhľadom na to treba v kontexte rakúskych ústavných dejín vziať do úvahy zákon o zrušení šľachtictva ako prvok národnej identity. Aby bolo možné posúdiť, či ciele sledované týmto zákonom môžu odôvodniť obmedzenie slobody osôb v takej veci, aká je predmetom konania pred vnútroštátnym súdom, bude treba zvážiť na jednej strane ústavný záujem na odstránení šľachtických

prvkov z mena žalobkyne vo veci samej a na druhej strane záujem na zachovaní tohto mena, ktoré bolo do rakúskej matriky zapísané pred pätnástimi rokmi.

Odpoveď Súdneho dvora

- ⁸¹ V súlade s ustálenou judikatúrou môže byť prekážka voľného pohybu odôvodnená len vtedy, ak sa zakladá na objektívnych hľadiskách a je primeraná cieľu, ktorý oprávnené sleduje vnútroštátne právo (pozri rozsudky z 18. júla 2006, *De Cuyper*, C-406/01, Zb. s. I-6947, bod 40; z 11. septembra 2007, *Schwarz a Gootjes-Schwarz*, C-76/05, Zb. s. I-6849, bod 94; *Grunkin a Paul*, už citovaný, bod 29, ako aj *Rüffler*, už citovaný, bod 74).
- ⁸² Podľa vnútroštátneho súdu a vlád, ktoré Súdnemu dvoru predložili pripomienky, vo veci samej je možné odvolávať sa na objektívne dôvody súvisiace so zákonom o zrušení šľachtictva, ktorý má silu ústavného zákona a vykonáva v tejto oblasti zásadu rovnosti, ako aj s judikatúrou *Verfassungsgerichtshof* z roku 2003.
- ⁸³ V tejto súvislosti treba pripustiť, že v kontexte rakúskych ústavných dejín môže byť zákon o zrušení šľachtictva, ako prvok národnej identity, zohľadnený pri zvážení legítimných záujmov a práva na voľný pohyb osôb, ktoré priznáva právo Únie.
- ⁸⁴ Odôvodnenie uvedené rakúskou vládou odkazom na rakúsku ústavnú situáciu treba vykladať tak, že sa odvoláva na verejný poriadok.

- ⁸⁵ Objektívne hľadiská súvisiace s verejným poriadkom môžu odôvodniť skutočnosť, že členský štát odmietne uznať priezvisko jedného zo svojich štátnych príslušníkov, ktoré dostal v inom členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok Grunkin a Paul, už citovaný, bod 38).
- ⁸⁶ Súdny dvor opakovane pripomenul, že pojem verejný poriadok sa má na účely odôvodnenia odchýlky zo základnej slobody chápať striktnie v tom zmysle, že ich rozsah nemôže určiť jednostranne každý členský štát bez kontroly zo strany orgánov Európskej únie (pozri rozsudky zo 14. októbra 2004, Omega, C-36/02, Zb. s. I-9609, bod 30, a z 10. júla 2008, Jipa, C-33/07, Zb. s. I-5157, bod 23). Z toho vyplýva, že na verejný poriadok sa možno odvolávať len ak existuje skutočné a dostatočne závažné ohrozenie jedného zo základných záujmov spoločnosti (pozri rozsudok Omega, už citovaný, bod 30 a citovanú judikaturu).
- ⁸⁷ Platí však, že osobitné okolnosti, ktoré môžu odôvodniť odvolanie sa na pojem verejného poriadku, sa môžu líšiť podľa krajiny a doby. V tomto ohľade je teda potrebné priznať príslušným vnútroštátnym orgánom určitú voľnú úvahu v rozmedzí stanovenom Zmluvou (pozri rozsudok Omega, už citovaný, bod 31 a citovanú judikaturu).
- ⁸⁸ V rámci sporu vo veci samej rakúska vláda uviedla, že zákon o zrušení šľachtictva vykonáva všeobecnejšiu zásadu rovnosti všetkých rakúskych občanov pred zákonom.
- ⁸⁹ Právny poriadok Únie nepochybne smeruje k zaisteniu dodržiavania zásady rovnosti ako všeobecnej zásady práva. Uvedená zásada je tiež zakotvená v článku 20 Charty základných práv. Je teda nepochybné, že cieľ dodržiavania zásady rovnosti je zlučiteľný s právom Únie.

- ⁹⁰ Opatrenia obmedzujúce základnú slobodu však môžu byť odôvodnené dôvodmi verejného poriadku len vtedy, ak sú nevyhnutné na ochranu záujmov, ktoré majú zaistiť, a len v rozsahu, v akom tieto ciele nemôžu byť dosiahnuté menej obmedzujúcimi opatreniami (pozri už citované rozsudky Omega, bod 36, a Jipa, bod 29).
- ⁹¹ Súdny dvor už v tejto súvislosti spresnil, že nie je nevyhnutné, aby sa obmedzujúce opatrenie orgánov jedného členského štátu zhodovalo s poňatím zdieľaným všetkými členskými štátmi, čo sa týka spôsobu ochrany dotknutého základného práva alebo dotknutého legitímneho záujmu a že, naopak, nevyhnutnosť a primeranosť prijatých ustanovení nie sú vylúčené len z toho dôvodu, že jeden členský štát zvolil odlišný systém ochrany ako iný členský štát (rozsudok Omega, už citovaný, body 37 a 38).
- ⁹² Treba tiež pripomenúť, že podľa článku 4 ods. 2 ZEÚ, Únia rešpektuje národnú identitu jej členských štátov, ktorej súčasťou je tiež republikánske štátne zriadenie.
- ⁹³ V predmetnej veci treba uviesť, že sa nezdá neprimerané, ak sa členský štát usiluje o dosiahnutie cieľa ochrany zásady rovnosti tak, že svojim štátnym príslušníkom zakáže akékoľvek získavanie, držanie alebo používanie šľachtických titulov alebo šľachtických prvkov, ktoré môžu viesť k presvedčeniu, že nositeľ tohto mena je držiteľom takejto hodnosti. Zdá sa, že rakúske matričné orgány tým, že odmietli uznať šľachtické prvky v mene, akým je meno žalobkyne vo veci samej, neprekročili rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie základného ústavného cieľa, ktorým sledujú.

94 Za týchto podmienok odmietnutie zo strany orgánov členského štátu uznať všetky prvky priezviska štátneho príslušníka tohto štátu, ako bolo určené v druhom členskom štáte, v ktorom má uvedený štátny príslušník bydlisko od svojho osvojenia v dospelom veku štátnym príslušníkom tohto druhého členského štátu, ak toto priezvisko obsahuje šľachtický titul, ktorý nie je prípustný v prvom členskom štáte na základe jeho ústavného práva, nemožno považovať za opatrenie, ktoré neodôvodnene zasahuje do práva občanov Únie na voľný pohyb a pobyt.

95 Preto treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 21 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby orgány členského štátu za okolností ako sú tie vo veci samej mohli odmietnuť uznať všetky prvky priezviska štátneho príslušníka tohto štátu, ktoré bolo určené v druhom členskom štáte, v ktorom má uvedený štátny príslušník bydlisko, v čase svojho osvojenia v dospelosti štátnym príslušníkom tohto druhého členského štátu, ak toto priezvisko obsahuje šľachtický titul, ktorý v prvom členskom štáte nie je prípustný na základe jeho ústavného práva, ak opatrenia, ktoré v tejto súvislosti prijali dané orgány, sú odôvodnené verejným poriadkom, teda sú nevyhnutné na ochranu záujmov, ktoré majú zaručiť a primerané legitímne sledovaniu cieľu.

O trovách

96 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnyim dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 21 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby orgány členského štátu za okolností, ako sú tie vo veci samej, mohli odmietnuť uznať všetky prvky priezviska štátneho príslušníka tohto štátu, ako bolo určené v druhom členskom štáte, v ktorom má uvedený štátny príslušník bydlisko, v čase svojho osvojenia v dospelosti štátnym príslušníkom tohto druhého členského štátu, ak toto priezvisko obsahuje šľachtický titul, ktorý v prvom členskom štáte nie je prípustný na základe jeho ústavného práva, ak opatrenia, ktoré v tejto súvislosti prijali dané orgány, sú odôvodnené verejným poriadkom, teda sú nevyhnutné na ochranu záujmov, ktoré majú zaručiť, a primerané legitímne sledovanému cieľu.

Podpisy